

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ГІМНАЗІЇ №32 «УСПІХ»

5-6-ті класи

(перший цикл базової середньої освіти)

Освітня програма для 5-6-х класів гімназії №32 «Успіх» розроблена на виконання законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти» (далі – Державний стандарт), на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 (далі – Типова програма).

Відповідно до Закону України "Про освіту" метою є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6-х класів становить

Назва освітньої галузі	Кількість годин		
	Навчальне навантаження	5 клас	6 клас
Мовно-літературна	на тиждень	12,5+2	12,5+2
	на рік	437,5+70*	437,5+70*
Математична	на тиждень	4	4
	на рік	140	140
Природнича	на тиждень	1,5	3

	на рік	52,5	105
Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Громадянська та історична	на тиждень	1	2
	на рік	35	70
Технологічна	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Інформатична	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Мистецька	на тиждень	2	2
	на рік	70	70
Фізична культура	на тиждень	3	3
	на рік	105	105
Усього	на тиждень	26+3	28,5+3
	на рік	1015	1102,5
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітнього компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	2	2,5
	на рік	70	87,5
Загальнорічна кількість	на тиждень	31	34
навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на рік	1085	1190
Гранично допустиме річне навантаження учнів	на тиждень	28	31
	на рік	980	1085

*Години на вивчення другої іноземної мови (вибіркового освітнього компоненту).

Детальний розподіл навчального навантаження подається у навчальному плані для першого циклу базової середньої освіти (додаток 1), який складено на основі Типового навчального плану для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (додаток 3 до Типової програми) та річному навчальному плані, який складається на навчальний рік на основі навчального плану для першого циклу базової середньої освіти. Навчальний план (додаток 1) дає цілісне уявлення про зміст і структуру адаптаційного циклу базової середньої освіти; передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану закладів загальної середньої освіти для класів (груп) з українською мовою навчання Державного стандарту через окремі предмети та інтегровані курси. Річний навчальний план конкретизує перелік навчальних предметів та інтегрованих курсів, обов'язкових для вивчення та вибіркових компонентів на навчальний рік; встановлює погодинне співвідношення між ними; визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення), завершили здобуття початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти). У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання згідно з чинними вимогами та рекомендаціями Міністерства освіти і науки України.

Поділ класів на групи при вивченні іноземної мови та інформатики буде здійснюватися згідно з чинними нормативними документами (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128).

Навчальний план зорієнтовано на роботу за 5-денним навчальним тижнем. Предмети, які не мають повної кількості годин будуть викладатися по 1 годині через тиждень (чисельник/знаменник).

Тривалість уроків: у 5-х класах – 45 хвилин. Гранична наповнюваність класу – до 30 дітей, відповідно до вимог чинного законодавства.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначено на основі компетентнісного підходу. Формуванню ключових компетентностей сприяють діяльнісна і практична спрямованість навчання, встановлення та реалізація міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків. Формування наскрізних в усіх ключових компетентностях вмінь реалізується через

організацію освітнього середовища, окремі предмети та інтегровані курси, роботу в проєктах, позакласну роботу, роботу в гуртках.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно - літературна (реалізується через окремі предмети «Українська мова» «Українська література», «Зарубіжна література», іноземна мова «Англійська мова», друга іноземна мова за вибором «Іспанська мова»/«Німецька мова»/«Французька мова»). Ураховуючи освітні запити здобувачів освіти та їхніх батьків, кадрове, навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення закладу, у 5-6-х класах кількість годин на вивчення іноземної мови (англійської) буде збільшено до 5 годин на тиждень (за рахунок додаткових годин для вивчення предметів освітніх галузей) та передбачено вивчення другої іноземної мови за вибором (як вибірковий освітній компонент за рахунок перерозподілу навчальних годин інших освітніх галузей та додаткових годин). Облік занять (друга іноземна мова) здійснюється у класних журналах з оцінюванням результатів навчання здобувачів освіти.

Математична (реалізується через предмет «Математика»).

Природнича (реалізується через галузевий інтегрований курс «Пізнаємо природу»).

Соціальна і здоров'язбережувальна (реалізується через інтегрований курс "Здоров'я, безпека і добробут", у рамках якого вивчається курс морального спрямування «Вчимося жити разом»).

Громадянська та історична (реалізується через предмети «Вступ до історії України та громадянської освіти», «Історія України. Всесвітня історія»).

Інформатична (реалізується через предмет «Інформатика»).

Технологічна (реалізується через предмет «Технології»).

Мистецька (реалізується через окремі предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво»).

Фізична культура (реалізується через предмет «Фізична культура»). Змістове наповнення предмету «Фізична культура» ураховує інтереси учнів, кадрове та матеріально-технічне забезпечення навчального закладу.

Ураховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні потреби здобувачів освіти, для вивчення вибірових освітніх компонентів класи можуть ділитися на групи (залежно від обраної другої іноземної мови).

Вивчення решти предметів та курсів, які є обов'язковими освітніми компонентами, передбачено усім класом.

Зміст, тривалість, взаємозв'язок, логічна послідовність вивчення предметів та інтегрованих курсів розкривається у відповідних модельних навчальних та навчальних програмах (додаток 2).

Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтовано на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом. Оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є поточне формувальне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання. Основними інструментами оцінювання є тестування, усне опитування, діагностичні (контрольні) роботи, спостереження, аналіз портфоліо, самооцінювання, взаємооцінювання. Періодичність, форми, зміст, спосіб та інструменти оцінювання педагогічні працівники закладу освіти визначають самостійно залежно від дидактичної мети. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти у разі необхідності може здійснюватися дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку. Крім того формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, нестандартні уроки, конференції, навчально-практичні заняття; дослідницькі, інформаційні, мистецькі проєкти та ін. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно. Форми організації освітнього процесу можуть змінюватись, уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів протягом навчального року за умови виконання вимог Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти. За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню)).

Під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження, карантину, інших обставин, які об'єктивно унеможливають відвідування закладів освіти (далі – надзвичайні обставини) заклад освіти може організовувати освітній процес із використанням технологій дистанційного

навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. При цьому обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічним працівником. Ураховуючи особливості організації освітнього процесу в умовах воєнного стану, за рішенням педагогічної ради навчання може організовуватися у змішаному форматі, за якого частина учнів класу навчаються очно, інша частина учнів класу - дистанційно (в асинхронному режимі, з можливістю надання учням підтримки шляхом проведення консультацій в синхронному режимі).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- здійснення систематичного контролю за освітнім процесом в гімназії, отримання об'єктивної інформації про якість освіти (навчально-методичне, кадрове, матеріально-технічне, інформаційне та інше ресурсне забезпечення освітнього процесу; рівень навчальних досягнень здобувачів освіти);
- оцінювання стану якості освіти відповідно до вимог Державних стандартів освіти, освітніх програм, інших чинних директивних, нормативних та інструктивно-методичних документів.

Інструменти, заходи та процедури системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- реалізація стратегії розвитку закладу;
- самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти;
- забезпечення підвищення кваліфікації та професійного зростання керівних та педагогічних кадрів гімназії;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність гімназії;
- забезпечення академічної доброчесності працівниками гімназії та здобувачами освіти;
- запобігання та протидія булінгу (цькуванню);
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;

- моніторинг досягнення здобувачами освіти відповідних результатів навчання (внутрішній моніторинг ініціюється та проводиться самим закладом освіти; періодичність його проведення визначається річним планом роботи гімназії, методи збору інформації описані у Положенні про внутрішню систему забезпечення якості освіти).